

Na osnovu člana 16. tač. 3. i 4. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/02), Vijeća ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, na 12. sjednici održanoj 20. maja 2003. godine, donijelo je

PRAVILNIK O OZNAČAVANJU ŽIVOTINJA I SHEMI KONTROLE KRETANJA ŽIVOTINJA U BOSNI I HERCEGOVINI

I - OPĆE ODREDBE

Član 1. Značenje termina

1. U pravilniku se koriste slijedeći termini:

"životinja" označava domaću životinju koja pripada vrsti goveda, uključujući bivola (*bubalus bubalus*) i bizona (*bison bison*);

"označavanje životinja" označava stavljanje ušnih markica, tetovaže i drugih identifikacionih sistema, uključujući elektronske, koji se trajno postavljaju radi identifikacije životinje a da pritom ne ugrožavaju njeno blagostanje;

"stočna pijaca" označava mjesto ili zemljište ili bilo koji drugi prostor ili mjesto na koje se stoka dovodi iz drugih mjesta i izlaže za prodaju uključujući i svako drugo susjedno mjesto ovim prostorima koje posjetioci koriste za parkiranje vozila i svako zemljište u susjedstvu stočne pijace čija je upotreba vezana za nju; stočne pijace moraju imati dozvolu za rad u skladu sa državnim, entitetskim i zakonom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt) i za njihov rad i kontrolu njihovog rada odgovoran je službenik;

"registar stočne pijace" označava službenu knjigu u koju vlasnik ili držalac svake stočne pijace, mora upisati sve podatke o svakoj obilježenoj životinji uključujući i njena kretanja;

"kretanje životinje" označava, promjenu broja životinja iz bilo kojeg razloga koje se nalaze na bilo kojem mjestu koje je obuhvaćeno ovim propisima, uključujući rođenje ili uginuće svake pojedine životinje;

"stočni pasoš" označava zvanični dokument u koji se upisuje identitet svake pojedinačne životinje i koji također sadrži poseban podatak o imanju porijekla i o svim daljim kretanjima životinje;

"tele" u smislu ovog pravilnika označava životinju ispod četiri sedmice starosti;

"majka" označava ženskog roditelja teleta, bilo da tele jeste ili nije plod implantirane jajne ćelije ili embrija i izuzima onu životinju ženskog roda od koje je jajna ćelija ili embrij uzet. Ovaj termin se javlja isključivo u aneksima;

"ušna markica" označava zvanično prihvaćenu identifikacionu markicu za životinje na kojoj su naznačeni zemlja porijekla (BA) entiteti i Brčko Distrikt, šifra sela i identifikacioni broj životinje;

"stočni registar" označava registar u koji vlasnik ili držalac životinja koje pripadaju jednom imanju mora upisati sve podatke koji su posebno navedeni u ovim propisima i u slučaju prodaje ili kupovine uključuje mjesto porijekla ili destinaciju;

"imanje" označava svaki objekat, zgradu ili mjesto, a u slučaju otvorenog prostora ili sela, svako mjesto na kome se životinja drži, čuva ili na kome se njom barata;

"držalac" označava svako fizičko ili pravno lice koje je odgovorno za životinje, bilo da je to i privremeno, kako na stočnoj pijaci tako i u klaonici, uključujući i transport;

"**Državna baza podataka**" (u daljem tekstu: DBP), označava, državni informacijski sistem koga čine slijedeći elementi: državni registar imanja, stočnih pijaca i klaonica, pojedinačna identifikacija životinje i kontrola kretanja životinje; svako imanje, stočna pijaca i klaonica moraju biti uneseni u državni registar u skladu sa svojom djelatnošću;

"**službenik**" označava veterinaru koji radi u veterinarskom uredu;

"**Agencija za označavanje životinja**" (u daljem tekstu: OA), označava tehničku državnu agenciju zaduženu za sprovođenje modaliteta i funkcioniranje AIMCS-a u Bosni i Hercegovini i rukovođenje DBP;

"**vlasnik**" označava svako fizičko ili pravno lice koje posjeduje životinje, imanja, klaonice ili stočne pijace;

"**regionalni ured za unos podataka**" (u daljem tekstu: DEO), označava ured koji mogu osnovati, opremiti i njime upravljati nadležni organi entiteta ili Brčko Distrikta za namjene AIMCS-a; Poslovanje DEO-a će tehnički koordinirati i nadgledati OA;

"**klaonica**" označava objekat namijenjen za klanje životinja koji posjeduje dozvolu za rad u skladu sa državnim, entitetskim i zakonom Brčko Distrikta, u kome se životinje kolju pod odgovornošću i kontrolom službenika;

"**registar klanja**" označava zvaničnu knjigu u koju se moraju upisati svi podaci o svakoj zaklanoj životinji uključujući i prvu destinaciju trupa ili mesa;

"**vozila**" označavaju sva sredstva koja se upotrebljavaju za prijevoz životinja kopnenim, željezničkim, vodenim i zračnim putevima;

"**veterinarski ured**" označava službenu ili ovlaštenu veterinarsku organizaciju entiteta i Brčko Distrikta.

2. Za svrhe AIMCS-a također će se primjenjivati termin "mjesto (punkt) granične inspekcije" kako je propisano Zakonom o veterinarstvu u BiH.

Član 2.

Sadržaj, odgovornosti i obaveze Ureda za veterinarstvo BiH, nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta, OA i DEO-va

1. Ovim pravilnikom regulirani su poslovi, modaliteti, obrasci i prijelazne odredbe koje se odnose na sve aspekte provođenja sheme identifikacije i kontrole kretanja životinja, (u daljem tekstu: AIMCS), na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine kao što je predviđeno Zakonom o veterinarstvu, putem registracije svih imanja, klaonica i stočnih pijaca, uključujući i novoformirane, identifikacije svake životinje i registracije kretanja svake životinje da bi joj se utvrdilo porijeklo. U svrhu izvođenja svega navedenog:

- a) svako imanje, klaonica i stočna pijaca obavezno će biti upisani u DBP koja će im dodijeliti posebnu i trajnu slovno-numeričku šifru;
- b) svaka životinja obavezno će imati individualnu ušnu markicu, stočni pasoš i obavezno će biti upisana u DBP;
- c) kretanje svake životinje se može izvršiti samo uz odgovarajuće dokumente i svako kretanje životinje obavezno će biti upisano u DBP.

2. AIMCS je pod kontrolom, odgovornošću i nadgledanjem Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, (u daljem tekstu: Ured), kao jedinstvenog nadležnog organa; u ovu svrhu Ured će koristiti OA.

3. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta, putem svojih pojedinačnih veterinarskih službi, garantovat će pravilno i neprekidno funkcioniranje AIMCS-a u skladu sa ovim propisima i provodit će AIMCS tako što će:

- a) utvrditi OPERATIVNI PROGRAM koji će biti u skladu sa modalitetima i uvjetima za registraciju imanja, klaonica i stočnih pijaca i identifikaciju životinja i monitoring AIMCS-a kao što je navedeno u članu 18;
- b) ovlastiti veterinarske urede da mogu ući na imanja, klaonice i stočne pijace radi kontrole kretanja životinja, da zaustave i pretraže vozila, da poduzimaju sve neophodne kontrole bilo životinja ili zapisnika i stočnih registara;
- c) kažnjavati one vlasnike i držaoce životinja koji narušavaju mjere predviđene ovim propisima i ostale osobe koje su zvanično uključene u AIMCS i pokretati krivične postupke protiv njih;
- d) poduzimati obavezne inspeksijske poslove u odnosu na imanja, klaonice i stočne pijace;
- e) nadgledati i koordinirati poslove svih pojedinačnih veterinarskih službi.

4. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta dužni su čuvati samo podatke o identifikaciji i kretanju životinja i registriranim imanjima, klaonicama i stočnim pijacama sa svoje teritorije; oni imaju uvid u sve podatke koji se čuvaju u OA i DBP, radi kontroliranja bolesti i uvoza/izvoza koji se tiču samo njihove teritorije. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta mogu dobijati sve podatke koji se nalaze u DBP od Ureda.

5. Tehničko provođenje i funkcioniranje AIMCS-a u BiH garantovat će OA koja ima ulogu da nadgleda i koordinira tehničke aktivnosti DEO-va koje su osnovali nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta te da pod nadzorom Ureda rukovodi svim elementima DBP.

6. OA mora utvrditi svoje zahtjeve i program rada i:

- a) na osnovu instrukcija dobijenih od Ureda, definirati svaku mogućnost za razvoj i primjenu identifikacionog sistema na oba polja, veterinarskom i zootehničkom;
- b) pružati tehničku pomoć Uredu i nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta;
- c) primati, čuvati, ažurirati i upravljati podacima dobijenim putem AIMCS-a kao i svim elementima DBP;
- d) dizajnirati i štampati jedinstvene ušne markice, obrasce, stočne pasoše i ostale službene dokumente i registre i dodjeljivati šifre, u skladu sa ovim propisima;
- e) registrirati rođenja, kretanja i smrt životinja,
- f) redovno dostavljati izvještaje i podatke Uredu;
- g) dostavljati informacije i podatke koji se čuvaju u DBP entitetima i Brčko Distriktu u svrhu kontrole bolesti i uvoza ili izvoza koji se tiču samo njihovih vlastitih teritorija s izuzetkom iz stava 4.;
- h) osigurati utvrđivanje godišnjeg operativnog programa AIMCS monitoringa koji će provoditi nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta;
- i) garantirati privatnost svih podataka prikupljenih u skladu sa državnim i zakonima entiteta i Brčko Distrikta kojima se regulira ova materija.

7. U slučaju širenja sistema identifikacije i kontrole na ostala veterinarska i zootehnička polja u cilju osiguravanja njihovog pravilnog funkcioniranja i samoodrživosti:

- a) nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta će poduzeti odgovarajući način provođenja u skladu sa modalitetima i uvjetima koji će biti utvrđeni;
- b) OA će osigurati tehničke aspekte i pomoć neophodne za primanje, čuvanje, ažuriranje i upravljanje prikupljenim podacima.

II - POSLOVI NA REGISTRACIJI

Član 3.

Registracija imanja, klaonica i stočnih pijaca

1. Svako imanje, klaonica i stočna pijaca u BiH obavezno će biti registrirani i OA će ih uključiti u DBP dodjeljujući im specifičnu i stalnu slovno-numeričku šifru, čak i ukoliko imaju ranije dodijeljen veterinarski registracioni broj.
2. Specifična i stalna slovno-numerička šifra opisana u Aneksu 1, se sastoji od 14 znakova.
3. U svrhu stava 1.:
  - a) na početku faze implementacije, OA je dužna izdati obrasce iz Aneksa A (Obrazac za registraciju) i poslati ih direktno veterinarskim uredima dvadeset (20) dana prije nego što se započne sa registracijom imanja, klaonice i stočne pijace;
  - b) veterinarski uredi obavezni su provoditi poslove iz čl. 4., 5. i 6.;
  - c) na osnovu podataka prikupljenih tokom poslova opisanih pod b), OA obavezna je dodijeliti specifičnu slovno-numeričku šifru svakom imanju, klaonici i stočnoj pijaci i pojedinačno ih uvrstiti u državni registar koji je sastavni dio DBP.

Član 4.

Poslovi i odgovornosti veterinarara

1. U svrhe propisane članom 3. stavom 1., veterinarski ured je dužan registrirati postojeća imanja, klaonice i stočne pijace i da bi sproveo ove zadaće, veterinarski ured u okviru svojih odgovornosti i direktnim pregledom prostorija, obavezan je popuniti obrazac za registraciju iz člana 3. stava 3. tačke a) za svaku prostoriju, a kada je to neophodno zbog identifikacije životinja, i dodatni obrazac koji je opisan u Aneksu A1 (Obrazac za prijavljivanje ušne markice i zahtjev za izdavanje stočnog pasoša). Ovi obrasci se popunjavaju u četiri primjerka (vlasnik/veterinar/DEO/OA) i na svakom treba biti naznačen tačan datum i obavezni su ga potpisati i službenik i vlasnik.
2. Veterinarski ured prikuplja sve popunjene obrasce, jednu kopiju zadržava, jednu dostavlja vlasniku, jednu šalje u DEO i posljednju u OA.
3. Vlasnik je dužan obavijestiti veterinarski ured o bilo kojoj promjeni već unesenih podataka koji se odnose na svako imanje, klaonicu i stočnu pijacu a veterinarski ured je dužan direktno obavijestiti OA o bilo kojoj promjeni već zabilježenih podataka koristeći obrasce iz člana 20. stav 7.
4. Procedure iz ovog člana također će biti primijenjene prilikom registriranja novih imanja, klaonica i stočnih pijaca. U ovom slučaju svaki vlasnik obavezan je zatražiti registraciju od najbližeg veterinarskog ureda u roku od **dvadeset (20) dana od započinjanja rada.**

Član 5.

Poslovi i odgovornosti vlasnika

1. Svaki vlasnik obavezan je saradivati sa veterinarskim uredom na taj način što će mu omogućiti da provede registriranje imanja, klaonice i stočne pijace i sve druge poslove regulirane ovim propisima i:
  - a) u slučaju već postojećeg imanja, klaonice i stočne pijace, svaki vlasnik je dužan:
    - 1) dozvoliti pristup službeniku radi vršenja inspekcije i kontrole svih prostorija i inspekcije i kontrole svih životinja;

- 2) dati tačne odgovore na pitanja koja mu se postave, kao što je ime i prezime, poštanski broj/adresa, adrese prostorija;
  - 3) prijaviti veterinarskom uredu sve promjene podataka u odnosu na već prikupljene;
  - 4) potpisati sve obrasce iz člana 4. stav 1. (Aneks A i Aneks A1- oba);
- b) u slučaju započinjanja nove aktivnosti, svaki vlasnik je dužan dati izjavu o tome najbližem veterinarskom uredu u roku od **dvadeset (20) dana** od početka rada, otvaranja novog imanja, klaonice ili stočne pijace i prijaviti ime držaoca.
2. Držalac je dužan saradivati direktno sa veterinarskim uredom tako što će dozvoliti pristup službeniku radi provođenja inspekcije i kontrole svih prostorija i inspekcije i kontrole svih životinja.
  3. Kao dodatak obavezama iz stava 1., vlasnik je dužan dati izjavu najbližem veterinarskom uredu o aktivnostima poduzetim radi zatvaranja imanja, klaonice i stočne pijace u roku od **dvadeset (20) dana od zatvaranja**.

Član 6.

Poslovi i odgovornosti DEO-va i OA

1. DEO-vi su dužni čuvati sve obrasce koje dobiju od veterinarskih ureda deset godina, uzimati podatke iz DBP i ažurirati svoje baze podataka.
2. Kao dodatak poslovima iz člana 3. st. 1. i 3., OA je dužna:
  - a) utvrditi rokove, modalitete i protoke podataka iz ovog Dijela;
  - b) provjeriti sve obrasce koje dobije od veterinarskih ureda; u slučaju da obrasci nisu kompletirani oni su dužni obavijestiti veterinarski ured i tražiti ispravku greške; veterinarski ured ispravku može direktno javiti OA;
  - c) upisati sve podatke koje su poslali veterinarski uredi uključujući i otvaranje imanja, klaonica i stočnih pijaca kada započnu njihove aktivnosti;
  - d) dodijeliti šifru svakom imanju, klaonici i stočnoj pijaci i upisati svaku šifru u DBP;
  - e) poslati dodijeljenu šifru veterinarskim uredima;
  - f) upisati u DBP svaku izmjenu podataka dobivenu od veterinarskih ureda.

III - IDENTIFIKACIJA ŽIVOTINJA I KRETANJA ŽIVOTINJA

Član 7.

Ušne markice i stočne putovnice

1. Sve životinje koje se nalaze u Bosni i Hercegovini trebaju obavezno biti pojedinačno označene dvjema plastičnim žutim ušnim markicama, kako je opisano u Aneksu 2, koje dobavljaju veterinarske službe. Ušne markice imaju dva dijela i sadrže jedinstveni identifikacioni broj životinje (također se spominju i kao šifra životinje) i sadrže četrnaest (14) znakova, kako je opisano u gore pomenutom Aneksu 2. Po jedna ušna markica treba biti postavljena na odgovarajuće mjesto svakog uha kako je opisano u Aneksu 3. Ušne markice trebaju biti napravljene od fleksibilnog plastičnog materijala, osigurane od intervencije neovlašćenih i nestručnih osoba, lake za čitanje tokom čitavog života životinje i takvog oblika da mogu ostati na životinji, a pritom ne ugrožavati njeno zdravlje. Iskorištene ušne markice se ne mogu ponovno koristiti i obavezno će imati natpise koji se ne mogu ukloniti.

2. Svaka životinja obavezno treba biti označena ušnom markicom u roku od **dvadeset (20) dana** nakon rođenja, u svakom slučaju prije kretanja sa imanja.
3. Za svrhe iz stava 1:
  - a) veterinarski uredi obavezni su zahtijevati od OA, koristeći pritom obrasce iz Aneksa B (Zahtjev veterinarskog ureda za izdavanje ušnih markica). Broj ušnih markica treba odgovarati predviđenom broju životinja kojima će markice biti stavljene. Zahtjevom se moraju pokriti potrebe za najmanje šest mjeseci posla oko stavljanja ušnih markica i treba biti ponovljen prije nego što se potpuno istroši prethodna zaliha;
  - b) OA, u roku od **dvadeset (20) dana** prije započinjanja aktivnosti iz ovog dijela, obavezna je poslati svakom veterinarskom uredu zalihu traženih ušnih markica skupa sa obrascima za prijavu ušnih markica i zahtjevom za izdavanje stočnih putovnica (Aneks A1) već opisanih u stavu 1. člana 4. i u dokumentima za prijavu kretanja opisanih u Aneksu C.
4. U roku od **četnaest (14) dana** od kada je životinja označena ušnom markicom, OA je dužna izdati stočni pasoš, kao što je opisano u Aneksu D. OA mora poslati pasoš direktno veterinarskim uredima. Pasoš treba pratiti svaku životinju tokom bilo kojeg kretanja.
5. Samo one životinje koje su označene i koje imaju važeći stočni pasoš, dokument o prijavi kretanja, veterinarski zdravstveni certifikat i koje pripadaju imanju već registriranom i upisanom u DBP, mogu se pomjerati; nakon što vlasnik ili držalac zbog bilo kojeg razloga zatraže intervenciju veterinarskog ureda, uključujući stavljanje ušnih markica ili kretanje životinje, veterinarski ured ja obavezan odmah pristupiti registriranju imanja koje nije registrirano i upisano u DBP u skladu sa ovim propisima.

Član 8.

Poslovi i odgovornosti veterinarara

1. Veterinarski uredi su odgovorni za označavanje životinje; označavanje životinje treba biti urađeno u skladu sa članom 7. Sve ušne markice i dokumenti dobiveni od OA, trebaju biti uzeti i upotrebljeni od nadležne osobe veterinarskog ureda.
2. U skladu sa stavom 1., službenik je dužan:
  - a) označiti, tokom rada na poslovima iz čl. 4., 5. i 6. sve životinje koje se nalaze na svakom imanju uključujući i novorođene;
  - b) popuniti obrazac iz člana 4. stava 1. (Obrazac za prijavu ušnih markica i zahtjev za izdavanje pasoša) i poslati ga u najbliži DEO; ovaj obrazac moraju valjano potpisati i unijeti tačan datum obojica, službenik i vlasnik ili držalac. Obrazac iz člana 4. stava 1. (Obrazac za prijavu ušnih markica i zahtjev za izdavanje pasoša) mora također biti upotrebljen da bi se zabilježilo označavanje ušnim markicama novih životinja na već registriranom imanju;
  - c) dati kopiju popunjenog obrasca iz tačke b), vlasniku ili držaocu svake označene životinje.
3. Veterinarski uredi obavezni su čuvati registraciju, popunjenu na kompjuteru ili ručno:
  - a) svakog obrasca iz člana 7. stava 3. tačke a), (Zahtjev veterinarskog ureda za izdavanje ušnih markica) i ažurirati svaki nalog poslan OA;
  - b) svakog popunjenog obrasca iz stava 2. tačke b) (Obrazac za prijavu ušnih markica i zahtjev za izdavanje pasoša).
4. Veterinarski ured je dužan prikupiti stočne pasoše koje je poslala OA i obavezan je osigurati njihovo dostavljanje držaocu koji je registriran u DBP. Ukoliko pasoš dobiven od OA pripada teletu koje je već pokrenuto sa imanja, u skladu sa uvjetima predviđenim stavom 5. člana 10., veterinarski ured koji primi pasoš

dužan je obavjestiti veterinarski ured koji je odgovoran za imanje na koje je tele premješteno i dostaviti im taj pasoš; veterinarski ured treba osigurati da pasoš bude poslan držaocu teleta registriranog u DBP.

5. U slučaju da se životinje pokreću van imanja, veterinarski ured ima obavezu:

- a) popuniti i potpisati jedan dokument o prijavi kretanja i jedan veterinarski zdravstveni certifikat za svaku životinju ili grupu životinja koje se trebaju kretati van imanja, a odredište im je isto. Veterinarski zdravstveni certifikat odnosi se samo na životinje popisane na svakom dokumentu o prijavi kretanja. Veterinarski zdravstveni certifikat, koji je na snazi do trenutka dolaska životinja na određenu destinaciju, treba biti izdat neposredno prije utovara životinja;
- b) dati vlasniku ili držaocu životinja jednu kopiju popunjenog dokumenta o prijavi kretanja i jednu kopiju izdatog veterinarskog zdravstvenog certifikata;
- c) poslati u najbliži DEO svaki popunjeni dokument o prijavi kretanja iz tačke a);
- d) zadržati registraciju popunjenu na kompjuteru ili ručno svakog dokumenta o prijavi kretanja i svakog izdatog veterinarskog zdravstvenog certifikata.

6. U slučaju navedenom u stavu 5., mora se pratiti ista procedura koja je opisana u članu 7. stavu 5.

Član 9.

Poslovi i odgovornosti DEO-va i OA

1. DEO je dužan:

- a) provjeriti status imanja na osnovu dobivenih obrazaca (bilo da je novo ili već registrirano);
- b) voditi zapisnik o svim obrascima dobivenim od veterinarskih ureda;
- c) provjeriti i proglasiti pravovaljanim sve obrasce dobivene od veterinarskih ureda; u slučaju da su obrasci nepotpuni dužni su obavjestiti veterinarski ured i zahtijevati ispravku greške; ispravku mora zvanično uraditi veterinarski ured;
- d) unijeti i poslati u OA sve podatke sa važećih obrazaca.

2. OA je dužna utvrditi rokove, modalitete i tokove podataka iz ovog dijela i ima obavezu:

- a) provjeriti status imanja (novo ili već registrirano u DBP);
- b) upisati sve podatke koje su poslali DEO-vi;
- c) provjeriti ispravnost zahtjeva za ušne markice koje su podnijele veterinarski uredi u skladu sa članom 7. stavom 3. tački a);
- d) odštampati i poslati ušne markice veterinarskim uredima provjeravajući ispravnost novih znakova i vodeći računa da se izbjegne bilo kakvo podvostručavanje;
- e) odštampati i poslati stočne pasoše direktno veterinarskim uredima u roku od **četnaest (14) dana**;
- f) voditi i ažurirati DBP;
- g) usklađivati rad DEO-va i pružati im tehničku pomoć.

Član 10.

Poslovi i odgovornosti vlasnika i držaoca

1. Na svakom imanju se obavezno treba voditi registar koji je opisan u Aneksu E (Stočni registar) koji je numeriran šifrom imanja koju dodjeljuje OA. Stočni registar treba sadržavati minimum podataka koji su navedeni u Aneksu E. Vlasnik ili držalac je odgovoran za stočni registar i za svu drugu dokumentaciju iz ovog člana, a obavezan ih je čuvati, radi kontrole, najmanje deset godina nakon prestanka rada.
2. Vlasnik ili držalac dužni su:
  - a) uputiti zahtjev najbližem veterinarskom uredu za:
    - 1) izdavanje dokumenta o prijavi kretanja i veterinarskog zdravstvenog certifikata, prije nego što kretanje bilo koje životinje sa imanja započne čak i ukoliko je životinja već obilježena ušnom markicom;
    - 2) stavljanje ušne markice, najkasnije u roku od sedam dana od kretanja životinje na imanju (rođenje, kupovina).
  - b) potpisati sve obrasce na zahtjev službenika;
  - c) upisati u stočni registar ulazak, izlazak, rođenje ili uginuće svake životinje istog dana kada se to dogodilo kao i šifru svake životinje. Budući da je registriranje podataka o kretanju životinja također obavezno, vlasnik ili držalac može čuvati ove podatke na taj način što će staviti kopije dokumenta o prijavi kretanja i obrazaca A i A1 u stočni registar. Nakon što životinja bude označena ušnim markicama vlasnik ili držalac su dužni odmah ažurirati stočni registar podacima o svakoj označenoj životinji;
  - d) na zahtjev dati na uvid stočni registar i ostala gore navedene dokumente radi veterinarske kontrole;
  - e) odmah prijaviti najbližem veterinarskom uredu uginuće životinje i u roku od sedam dana od tog događaja vratiti ušne markice i stočni pasoš veterinarskom uredu;
  - f) vratiti svaku ušnu markicu i stočni pasoš najbližem veterinarskom uredu u roku od sedam dana od klanja životinje na imanju.
3. Kao dodatak poslovima iz st. 1. i 2., vlasnik ili držalac su dužni:
  - a) pokretati samo označene životinje sa važećim stočnim pasošima, veterinarskim zdravstvenim certifikatima i dokumentima o prijavi kretanja, provjeravajući pritom da stočni pasoš i ušna markica odgovaraju jedno drugom;
  - b) potpisati dokument o prijavi kretanja. Kada je životinja prodana, vlasnik ili držalac dužni su također potpisati i pasoš.
4. Stočni registar se može voditi ručno ili uz pomoć kompjutera.
5. Kao izuzeće iz stava 3. tačke a) sa imanja se može pokretati samo telad (životinje ispod četiri sedmice starosti), koja još nisu dobila stočni pasoš, ali samo pod slijedećim uvjetima:
  - a) da je veterinarski ured započeo proceduru registriranja imanja sa koga se tele premješta propisanu čl. 3. i 4. Vlasnici ili držalac oba imanja, imanja sa kojeg se tele šalje i imanja na koje će tele biti poslato odgovorni su za gore navedenu izjavu;
  - b) da je tele već označeno ušnom markicom i premješteno sa imanja sa dokumentom o prijavi kretanja i veterinarskim zdravstvenim certifikatom izdatim od strane veterinarskog ureda.

Član 11.

Zamjena ušnih markica i stočne putovnice

1. Kada vlasnik ili držalac otkrije da je životinja izgubila ušnu markicu ili da je ušna markica postala nečitka, u roku od **sedam dana**, on/ona je dužan/na obavijestiti najbliži veterinarski ured; vlasnik ili držalac dužan je zatražiti zamjenu ušne markice čak i ako je samo jedna ušna markica izgubljena.
2. Veterinarski ured je dužan zatražiti od OA ponovno štampanje ušne markice, koristeći pritom obrasce opisane u Aneksu F (Zahtjev za zamjenu ušne markice i izdavanje duplikata pasoša) i da zadrži registraciju svakog obrasca popunjenog kompjuterom ili ručno; zamijenjena ušna markica treba imati istu šifru koju je imala izgubljena.
3. OA je obavezna poslati duplikat ušne markice direktno veterinarskom uredu.
4. Vlasnik ili držalac je dužan zabilježiti svaku zamjenu ušne markice dotične životinje u stočni registar.
5. Ukoliko je stočni pasoš izgubljen, ukraden ili uništen, obaveza vlasnika ili držaoca životinje je da u roku od sedam dana obavijesti o tome najbliži veterinarski ured. Veterinarski ured je dužan zatražiti direktno od OA ponovno štampanje stočnog pasoša, koristeći iste obrasce iz stava 2. (Aneks F) i zadržati, popunjenu mašinsko ili ručno, registraciju svakog.
6. OA je dužna unijeti u DBP podatke o svakoj ponovo odštampanoj ušnoj markici i pasošu.
7. Svako ko pronađe stočni pasoš ili ušnu markicu dužan je odnijeti je ili poslati najbližem veterinarskom uredu što je moguće prije; veterinarski ured je dužan odmah poslati ovaj stočni pasoš OA i javiti joj broj ušne markice koju zadržava na sigurnom mjestu; OA je dužna odmah obavijestiti odgovarajuću Veterinarsku službu i osigurati sve neophodne kontrole u saradnji sa tom Veterinarskom službom.

Član 12.

Skidanje i uništavanje ušnih markica i vraćanje pasoša

1. Ušne markice će biti skinute sa životinje i povučene zajedno sa stočnim pasošom samo ukoliko je životinja:
  - a) zaklana u klaonici ili na imanju/mjestu koje je dobilo dozvolu za rad u skladu sa Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini, i zakonima entiteta i Brčko Distrikta;
  - b) uginula na imanju ili drugom mjestu.
2. Vlasnik ili držalac ili bilo koja druga osoba koja ukloni ušne markice ili povuče stočni pasoš, uključujući službenike odgovorne za klaonicu, obavezan ih je čuvati na sigurnom mjestu i dužan ih je predati najbližem veterinarskom uredu u roku od sedam dana.
3. Ušne markice se uništavaju longitudinalnim presjekom, pod nadzorom službenika. Pasoši trebaju biti poslani veterinarskom uredu i oni su ih dužni poslati direktno u OA; veterinarski ured je obavezan čuvati registraciju urađenu kompjuterom ili ručno svakog pasoša koju je dobio od i poslao u OA. OA je dužna prikupiti i čuvati sve pasoše najmanje pet godina i ažurirati DBP. OA može čuvati pasoše upotrebljavajući za to elektronski sistem, onda kada ovaj sistem bude odobren. OA će biti zadužena da uništi pasoše na odgovarajući način.
4. Veterinarski ured je dužan zapisati i obavijestiti o uništenju ušnih markica najbliži DEO i voditi registar putem kompjutera ili ručno. DEO je dužan zapisati i ažurirati podatke i obavijestiti OA o uništenju ušnih markica. OA je obavezna ažurirati DBP.
5. Ukoliko je životinja izgubljena ili ukradena, vlasnik ili držalac su dužni odmah poslati stočni pasoš najbližem veterinarskom uredu; u ovom slučaju veterinarski ured i OA su obavezni ispoštovati proceduru propisanu stavom 3.

Član 13.

Klaonice

1. Svaka klaonica je dužna voditi registar klanja koji je numeriran šifrom klaonice koju je dodijelila OA.

2. Vlasnik klaonice je odgovoran/a za vođenje registra klanja i dužan je osigurati slijedeće:
  - a) primanje u klaonicu jedino životinje koje su označene ušnim markicama i koje imaju stočni pasoš, dokument za prijavu kretanja i veterinarski zdravstveni certifikat;
  - b) provjeru da se za svaku životinju stočni pasoš i ušna markica podudaraju;
  - c) preuzeti odgovornost za svu dokumentaciju koja je navedena pod a) sve dok se ona ne preda službeniku nadležnom za klaonicu.
3. Dodatno poslovima koji se odnose na stava 2., vlasnik klaonice je dužan:
  - a) ukloniti ušne markice sa zaklane životinje, čuvati ih na sigurnom mjestu i kasnije ih dati službeniku nadležnom za klaonicu;
  - b) unijeti u registar klanja barem slijedeće podatke o zaklanim životinjama: datum klanja, šifru životinje, šifru klaonice, šifru imanja porijekla, broj zaklanih životinja, težinu trupa i odredište mesa;
  - c) dati na uvid registar klanja i svu ostalu dokumentaciju koja se odnosi na pojedinu životinju, radi provođenja poslova veterinarske kontrole;
  - d) svakodnevno ažurira registar klanja i čuvati ga radi kontrole barem **deset (10) godina** nakon završetka djelatnosti.
4. Nakon što se životinja zakolje, službenik nadležan za klaonicu je dužan:
  - a) upisati datum izvršenog klanja i šifru klaonice u pasoš, potpisati ga i staviti pečat;
  - b) nadgledati uništavanje ušnih markica, pomenutih u stavu 3. tački a). Ušne markice trebaju biti uništene longitudinalnim presijecanjem;
  - c) potpisati dva primjerka certifikata klanja za svaku životinju, jedan primjerak za vlasnika klaonice i jedan za veterinarski ured;
  - d) dostaviti dokumente za prijavu kretanja zaklanih životinja najbližem DEO-u, i pasoš svake životinje direktno OA, jednom sedmično za klaonice čiji kapacitet klanja iznosi više od 50 grla stoke/sedmično i jednom mjesečno za klaonice čiji kapacitet klanja iznosi manje od 50 grla stoke/sedmično.
5. Službenik nadležan za klaonicu je dužan voditi registraciju svakog izdatog certifikata klanja i svakog dokumenta za prijavu kretanja i pasoša uz pomoć kompjutera ili ručno.
6. DEO je dužan evidentirati i ažurirati podatke o zaklanim životinjama i dostavljati podatke OA. OA je dužna ažurirati DBP.
7. Registar klanja se može voditi ručno ili u elektronskoj formi na kompjuteru.
8. Ukoliko službenik nadležan za klaonicu otkrije da životinja koja je trebala biti označena u skladu sa ovim propisima:
  - a) ima samo jednu ušnu markicu, on/ona može dozvoliti klanje životinje za ljudsku upotrebu;
  - b) nema ušne markice, ne može biti zaklana, a službenik nadležan za klaonicu je dužan odmah obavijestiti nadležnu osobu u veterinarskom uredu koji će u potpunosti istražiti slučaj i u saradnji sa veterinarskim uredom koji je najbliži mjestu sa koga je životinja otpremljena, zatražiti sve relevantne informacije od prethodnog vlasnika ili držaoca životinje. Nakon istrage, nadležna osoba u veterinarskom uredu je dužna, informirati gore

pomenuti veterinarski ured, osigurati dozvolu za klanje za ljudsku upotrebu ili za povratak životinje prethodnom vlasniku ili držaocu.

9. Procedura koja je navedena u stavu 8. može se primijeniti jedino ukoliko životinja posjeduje stočni pasoš i veterinarski zdravstveni certifikat putem kojih se može utvrditi porijeklo životinje, u protivnom primjenjuje se odredba iz člana 19. stav 2.

10. Klanje životinja van klaonice se može obavljati jedino u slučaju klanja u hitnim slučajevima ili radi direktne potrošnje, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini i zakonima entiteta i Brčko Distrikta. U oba pomenuta slučaja:

a) klanje se može obavljati samo uz odgovarajuću i posebnu dozvolu koju izdaje veterinarski ured koji je dužan voditi registar za svaku dozvolu, bilo na kompjuteru ili ručno, izdatu u skladu sa Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini i zakonima entiteta i Brčko Distrikta;

b) životinje obavezno trebaju biti označene prije njihovog otpremanja na mjesto klanja;

c) svaki vlasnik ili držalac životinje je dužan u stočnom registru ili registru stočne pijace registrirati kretanje životinje u skladu sa ovim propisima, a nakon klanja, dužan je ispoštivati odredbe utvrđene članom 12.;

d) uz ostale zadatke predviđene ovim propisima koji se odnose na registraciju i dostavu podataka, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini i zakonima entiteta i Brčko Distrikta, službenik je dužan:

1) vršiti post-mortem inspekciju;

2) pečatirati meso namijenjeno ljudskoj upotrebi veterinarskim zdravstvenim pečatom, a u slučaju transporta mesa na drugo mjesto, izdaje veterinarski zdravstveni certifikat navodeći za svaku pošiljku težinu i mjesto odredišta;

3) uz pomoć kompjutera ili ručno registrirati svaki veterinarski zdravstveni certifikat naveden pod tačkom 2).

11. Procedure navedene u st. 8. i 9. moraju biti ispoštovane čak i u slučajevima navedenim u stavu 10.

12. Vlasnik klaonice je dužan tromjesečno dostavljati veterinarskom uredu detaljni spisak koji treba sadržavati podatke o svakoj životinji namijenjenoj za klanje. Veterinarski uredi su dužni gore navedene podatke dostavljati DEO-vima na daljnju obradu.

13. Bilo koje mjesto koje je u dodiru sa klaonicom smatra se dijelom klaonice i ne može se registrirati kao imanje; životinje koje se drže na takvom mjestu obavezno će se zaklati u roku od sedamdeset dva (72) sata od dolaska, izuzev u slučaju kada se, *zbog više sile*, životinja mora dalje premještati.

Član 14.

Stočne pijace

1. Svaka stočna pijaca obavezna je imati registar stočne pijace, kao što je opisano u Aneksu G, koji je numerisan šifrom stočne pijace koju je dodijelila OA. Vlasnik ili držalac je odgovoran za registar stočne pijace.

2. Vlasnik stočne pijace ili držalac je dužan:

a) primiti na stočnu pijacu jedino markirane životinje koje imaju stočni pasoš, dokument za prijavu kretanja i veterinarski zdravstveni certifikat. Držalac životinje zadržava stočni pasoš i veterinarski zdravstveni certifikat;

b) provjeriti da se stočni pasoš i ušna markica podudaraju za svaku životinju;

c) preuzeti odgovornost za dokument za prijavu kretanja sve dok on ne bude predat službeniku koji je odgovoran za stočnu pijacu;

- d) evidentirati u registar stočne pijace sva kretanja životinja i podatke o životinjama;
  - e) predati dokument za prijavu kretanja službeniku nadležnom za stočnu pijacu.
3. Kada se životinja proda, kupac i prodavac su dužni zajedno otići kod službenika nadležnog za stočnu pijacu i prijaviti prodaju.
4. U odnosu na svaku prodatu životinju, službenik nadležan za stočnu pijacu je dužan:
- a) provjeriti da je stočni pasoš popunjen na zadovoljavajući način i da je precizirano mjesto prodaje;
  - b) popuniti i potpisati novi dokument za prijavu kretanja i novi veterinarski zdravstveni certifikat prateći modalitete navedene u članu 8. stav 5. tačka a);
  - c) uručiti kupcu jedan primjerak dokumenta za prijavu kretanja i veterinarskog zdravstvenog certifikata navedenog pod b), zadržati jedan primjerak za veterinarski ured, i dati pasoš kupcu. Prodavac i kupac su dužni potpisati pasoš, a kupac je također dužan potpisati dokument o prijavi kretanja;
  - d) provoditi poslove navedene u članu 8. stav 5. tač. c) i d), pridržavajući se istog vremenskog rasporeda navedenog u članu 13. stav 4. tačka d).
5. DEO će evidentirati i ažurirati sve podatke koje je primio od službenika nadležnog za stočnu pijacu i dostaviti podatke OA. OA će zatim ažurirati DBP.
6. Poslovi na stočnoj pijaci će se odvijati jedino u prisustvu službenika nadležnog za stočnu pijacu.
7. Registar stočne pijace se može voditi u pisanoj ili elektronskoj formi.
8. Službenik, vlasnik ili držalac stočne pijace, te vlasnik ili držalac životinje su dužni da se pridržavaju procedura koje su utvrđene u ovom članu čak i ukoliko životinja, koja je dopremljena na stočnu pijacu, nije prodana na pijaci i ako se životinja vraća na imanje sa koga je dopremljena.

Član 15. **Prijevoz životinja**

1. Svaka osoba koja vrši prijevoz životinje na teritoriji BiH je dužna:
- a) prihvatiti jedino označene životinje koje imaju stočni pasoš, dokument za prijavu kretanja i veterinarski zdravstveni certifikat;
  - b) provjeriti za svaku životinju, od samog početka putovanja, da se stočni pasoš, dokument za prijavu kretanja i ušna markica podudaraju;
  - c) pokazati životinje i svu dokumentaciju navedenu pod a), radi provođenja poslova veterinarske kontrole;
  - d) osigurati dobrobit životinje tokom cijelog puta, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu i zakonima entiteta i Brčko Distrikta.
2. Svaka osoba koja ima zvanična ovlaštenja je dužna vršiti kontrolu životinja i odgovarajuće dokumentacije tokom prijevoza životinja.

Član 16. **Uvezene životinje**

1. Svaka pošiljka životinja koja se uvozi u BiH, obavezna je imati veterinarski zdravstveni certifikat izdat od strane nadležnog organa zemlje porijekla životinje. Gore navedeni veterinarski certifikat treba precizirati slijedeće:

a) mjesto porijekla i prvo odredište svake pošiljke životinja. Ukoliko mjesto prvog odredišta nije navedeno u gore pomenutom certifikatu, vlasnik ili držalac uvezenih životinja je dužan ove informacije dostaviti mjestu granične inspekcije. Obaveza službenog veterinarara na mjestu granične inspekcije je da se ove informacije unesu u gore pomenuti certifikat ili u veterinarski zdravstveni certifikat naveden u stavu 2. tačka c);

b) popuniti polje "životinje za klanje", za svaku pošiljku životinja namijenjenih za klanje.

2. Za svaku pošiljku životinja koja se uvozi, službeni veterinar na mjestu granične inspekcije dužan je:

a) obavljati kontrole navedene u Zakonu o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini, i preuzeti odgovornost za veterinarski zdravstveni certifikat koji je naveden u stavu 1. Za svaku životinju koja dolazi iz zemlje članice EU, kontrole trebaju uključivati i provjeru podudaranja stočnog pasoša i ušne markice;

b) informirati Ured za veterinarstvo BiH i odgovarajući entitet/Brčko Distrikt, precizirajući mjesto prvog odredišta u BiH za svaku pošiljku životinja;

c) za svaku životinju ili grupu životinja koje će se otpremati na isto odredište, popuniti i potpisati jedan dokument za prijavu kretanja sa mjesta granične inspekcije kako je opisano u Aneksu C1 i jedan veterinarski zdravstveni certifikat precizirajući vrstu izvršene kontrole i datum;

d) vlasniku ili držatelju životinja dati jedan primjerak dokumenta za prijavu kretanja sa mjesta granične inspekcije, jedan primjerak veterinarskog zdravstvenog certifikata koji je naveden u stavu 1. i jedan primjerak veterinarskog zdravstvenog certifikata koji je naveden pod tačkom c). U slučaju pošiljke životinja koje dolaze iz zemlje članice EU, službeni veterinar na mjestu granične inspekcije je dužan vlasniku ili držaocu životinja predati stočne pasoše;

e) dostavljati jedan primjerak dokumenta za prijavu kretanja sa mjesta granične inspekcije veterinarskom uredu koji je najbliži mjestu odredišta životinja i jedan primjerak OA. OA je dužna evidentirati podatke kako bi ih unakrsno provjerila sa podacima dobivenim od veterinarskih ureda;

f) uputiti životinje direktno na mjesto prvog odredišta;

g) čuvati u elektronskoj ili pisanoj formi registar za svaki popunjeni dokument za prijavu kretanja sa mjesta granične inspekcije, svaki veterinarski zdravstveni certifikat koji je naveden u stavu 1. i svaki izdati veterinarski zdravstveni certifikat koji je naveden pod tačkom c).

3. Za svaku pošiljku životinja koja je primljena putem mjesta granične inspekcije, vlasnik ili držalac je dužan, u roku od tri radna dana, od datuma dolaska životinja, zatražiti intervenciju najbližeg veterinarskog ureda. Vlasnik ili držalac životinja ne može otpremati životinje van mjesta naznačenog u veterinarskom zdravstvenom certifikatu navedenom u stavu 1. sve dok svi zahtjevi u ovom pravilniku ne budu zadovoljeni.

4. Službenik je dužan:

a) provjeriti kopije dokumenta za prijavu kretanja sa mjesta granične inspekcije i veterinarskih zdravstvenih certifikata navedenih u stavu 2. tačka d) i unakrsno provjeriti podatke na njima, sa podacima iz kopiranog primjerka dokumentacije dobivene sa mjesta granične inspekcije;

b) zahtijeva od OA da osigura, koristeći obrazac opisan u Aneksu A1, nove pasoše koje su važeće u BiH za sve uvezene životinje, s tim da:

1) u slučaju da životinje dolaze iz zemlje članice EU, dužan je preuzeti sve stočne pasoše od vlasnika ili držalaca životinja i dostaviti ove pasoše direktno u OA. Životinje koje dolaze iz zemlje članice EU će zadržati ušne markice zemlje porijekla;

- 2) u slučaju kada životinje dolaze iz zemlje koja nije članica EU, dužan je pripremiti potrebne uvjete za označavanje životinja u roku od sedam dana od dana uvoza.
5. Veterinarski ured je dužan, uz pomoć kompjutera ili ručno, voditi registar za svaki pasoš koji je vraćen nazad i poslan OA kao i za svaki ispunjeni obrazac koji je dostavljen OA.
6. OA je dužna:
- a) čuvati pasoše dobivene iz veterinarskih ureda najmanje pet godina;
  - b) dostavljati direktno veterinarskim uredima nove pasoše sa odštampanom šifrom markice zemlje porijekla sa izjavom "životinja je uvezena iz EU" u roku od četrnaest (14 dana) od prijave dolaska;
  - c) ažurirati DBP.
7. Životinje uvezene u BiH namijenjene za klanje:
- a) neće biti označene, a procedure koje se odnose na stočne pasoše i dokumente za prijavu kretanja predviđene ovim pravilnikom se neće na njih primjenjivati;
  - b) obavezno trebaju biti zaklane u roku od pet dana od dana kada napuste mjesto granične inspekcije;
  - c) ukoliko mjesto prvog odredišta životinje nije klaonica, životinja će biti direktno premještena sa mjesta prvog odredišta u klaonicu i zaklana u periodu naznačenom pod b). U tu svrhu, vlasnik ili držalac životinje je dužan zatražiti intervenciju najbližeg veterinarskog ureda koji je obavezan izdati novi veterinarski zdravstveni certifikat kako je navedeno u članu 8. stav 5., sa preciznim navodom "životinje uvezene za klanje"; u tom slučaju veterinarski ured ne izdaje nikakav dokument za prijavu kretanja. Veterinarski zdravstveni certifikat obavezno će pratiti životinje tokom njihovog prijevoza do klaonice.
8. Svaki veterinar nadležan za poslove provođenja veterinarske kontrole i službenik nadležan za klaonicu je dužan provjeriti sve podatke o životinjama koje su namijenjene za klanje, a posebno vremenske rokove navedene u stavu 7. tačka b).
9. Uvezene životinje koje zadovoljavaju uvjete navedene u ovom članu, mogu dolaziti ili napuštati imanje, klaonicu ili stočnu pijacu čak i ako nisu označene, ali vlasnik ili držalac životinja i stočne pijace ili vlasnik klaonice dužan je evidentirati sva kretanja u stočni registar, registar stočne pijace ili registar klaonice.

Član 17.

Izvezene životinje

1. Svaka životinja namijenjena izvozu iz BiH treba ispunjavati zahtjeve iz odredaba ovog pravilnika i u tom slučaju, vlasnik ili držalac životinje, veterinarski uredi, DEO-vi i OA su dužni pridržavati se procedura koje su navedene u ovom poglavlju i Poglavlju II vezano za životinju koja se otprema sa imanja.
2. Za svaku izvezenu životinju mjesta granične inspekcije su dužna:
  - a) provjeriti identitet životinje i utvrditi da li životinja zadovoljava zahtjeve utvrđene ovim pravilnikom. Stočni pasoš obavezno će pratiti životinju namijenjenu izvozu. Ukoliko životinja nije u skladu sa ovim pravilnikom mjesto granične inspekcije neće dozvoliti izvoz životinje, a dalje raspolaganje životinjom podliježe Zakonu o veterinarstvu i zakonima entiteta i Brčko Distrikta;
  - b) prikupljati dokumente za prijavu kretanja, zadržavati jedan primjerak, a zatim ga direktno dostavljati OA-u u roku od sedam dana od dana izvoza životinja.
3. OA je dužna ažurirati DBP i narednih pet godina čuvati dokumente za prijavu kretanja koje je dobila od mjesta granične inspekcije.

IV - PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Član 18.

Monitoring AIMCS-a

1. OA je dužna pripremiti godišnji plan praćenja implementacije poslova AIMCS-a na cijeloj teritoriji BiH. Plan će obavezno sadržavati posebne pokazatelje pouzdanosti i konzistentnosti podataka.
2. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta u saradnji sa DEO-vima su dužni implementirati planirani monitoring na minimalno 10% od svih imanja, stočnih pijaca i klaonica svake godine kako bi izvršili provjeru svih aspekata navedenih u ovom pravilniku, i provjeriti ispravnost evidentiranih podataka u registrima koji se vode na imanju, klaonicama, stočnim pijacama i kretanja životinja.
3. Ukoliko veterinarske službe otkriju bilo kakva odstupanja, dužne su ih odmah prijaviti OA kako bi se poduzele korektivne mjere. OA je dužna Uredu svake godine slati izvještaje o rezultatima poslova monitoringa.
4. Poslovi navedeni u stavu 2. također se mogu obavljati tokom kontrole bolesti i vršenja preventivnih kampanja.

Član 19.

Veterinarske inspekcije

1. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta su dužni provoditi inspekciju imanja, klaonica ili stočnih pijaca samoinicijativno ili na zahtjev OA za potrebe AIMCS-a.
2. Za bilo koju životinju za koju se otkrije da nema važeću ušnu markicu ili stočni pasoš ili veterinarski zdravstveni certifikat ili čiji se pasoš ne poklapa sa ušnom markicom, izdaje se zvanična obavijest o ograničavanju kretanja, izolira se od ostalih životinja i podvrgava veterinarskom pregledu. U ovim slučajevima, ukoliko se vlasnik životinje ne pojavi u roku od tri radna dana nakon što je ona pronađena i ukoliko nije moguće utvrditi odakle životinja potječe, nadležni veterinar je dužan pripremiti sve poslove za klanje životinje, koje se mora izvršiti u odvojenom terminu od običnog klanja, a uništavanje trupla mora se uraditi uz veterinarsku kontrolu, bez štete po okolinu, u skladu sa državnim i zakonima entiteta i Brčko Distrikta.

Član 20.

Opće klauzule

1. Jedino zvanične ušne markice, šifre i obrasci utvrđeni ovim pravilnikom mogu se koristiti za AIMCS; svaka životinja za koju se utvrdi da je označena na drugačiji način, bit će ponovno označena u skladu sa ovim pravilnikom
2. Dokument za prijavu kretanja (Aneks C) će se koristiti jedino u slučaju ulaska ili izlaska životinja u ili sa bilo kojeg mjesta, a neće se koristiti u slučaju rođenja ili uginuća životinja.
3. Životinje uvezene u BiH iz zemalja članica EU, prije nego što ovaj pravilnik stupi na snagu, neće biti ponovno označene ukoliko:
  - a) su uvezene životinje već označene i još uvijek imaju, barem, jednu čitljivu i važeću ušnu markicu, na kojoj je odštampana šifra zemlje porijekla i šifra imanja i životinje u skladu sa zakonodavnim aktima EU;
  - b) vlasnik/držalac posjeduje originalni pasoš koji je izdala zemlja članica EU iz koje potječe životinja ili bilo koji zvanični dokument koji omogućava praćenje porijekla životinje.
4. Tokom poslova koji se obavljaju u skladu sa Poglavljem II i III ovog pravilnika, životinje navedene u stavu 3., će biti jasno i odvojeno označene od ostalih životinja čak i ako pripadaju istom imanju. Iz tog razloga veterinarski uredi, DEO-vi i OA su dužni voditi evidencije i ažurirati podatke o ovim životinjama precizirajući "uvezenu prije početka provođenja AIMCS-a" čak i u slučajevima koje se odnose na čl. 11. i 12.

5. Svi obrasci i dokumentacija utvrđeni ovim pravilnikom:
  - a) moraju se popuniti na taj način da podaci i zvaničan naziv i pečat veterinarskih ureda budu uneseni. Svi obrasci i dokumentacija moraju se popunjavati velikim štampanim slovima;
  - b) mogu biti modificirani od strane OA u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta na osnovu posebnih potreba koje se budu javile tokom implementacije AIMCS-a.
6. Aneks 4 prikazuje ISO šifarski sistem zemalja, uključujući i ISO šifarski sistem BiH. Samo za potrebe AIMCS-a, svako selo u BiH je već identificirano stalnom, određenom i jasnom šifrom sela kako je prikazano u Aneksu 5.
7. Veterinarski ured je dužan direktno prijavljivati OA bilo koju promjenu podataka u odnosu na već evidentirane i koji se odnose na svako imanje, klaonicu i stočnu pijacu koristeći za to obrasce koji su pojedinačno opisani u Aneksima H, H1 i H2 (obrasce za ažuriranje podataka imanja, klaonica i stočnih pijaca).
8. Veterinarski uredi su dužni u roku od sedam dana od zahtjeva vlasnika ili držaoca uraditi intervenciju. Sve troškove koji su prouzrokovani zbog neusklađenosti sa ovim pravilnikom snosit će vlasnik ili držalac.
9. Troškove nastale postavljanjem ušne markice snosi vlasnik ili držalac životinje.

Član 21.

Prijelazne odredbe

1. Do 31. decembra 2006. popunjeni dokument za prijavu kretanja čak i bez posjedovanja šifre imanja će moći zamijeniti stočni pasoš. U tom periodu, za svaku životinju koja se kreće:
  - a) vlasnik ili držalac životinja, vlasnik ili držalac mjesta odredišta životinje (imanje/klaonica/stočna pijaca), veterinarski uredi i službenici nadležni za klaonice i stočne pijace, DEO-vi, OA i sve osobe uključene u AIMCS su dužni pridržavati se svih ostalih zahtjeva utvrđenih ovim pravilnikom;
  - b) vlasnik ili držalac mjesta odredišta je dužan uputiti zahtjev za intervenciju najbližem veterinarskom uredu u roku od tri radna dana od dolaska životinje;
  - c) veterinarski ured u mjestu odredišta životinje je dužan provjeriti da li su imanje, klaonica ili stočna pijaca, već registrirani, te da li se za svaku životinju podaci iz popunjenog dokumenta za prijavu kretanja podudaraju sa ušnim markicama. Ukoliko imanje, klaonica ili stočna pijaca nisu registrirani, veterinarski ured će izvršiti neophodnu registraciju u skladu sa ovim pravilnikom.
2. Do registracije svih stočnih pijaca, a ne kasnije od 31. decembra 2003., vlasnik ili držalac stočne pijace nije dužan evidentirati u registar stočne pijace dopremanje i otpremanje životinje na pijacu. U svakom slučaju kretanje bilo koje životinje može početi samo ukoliko ona već ima ušnu markicu i važeći stočni pasoš, dokument za prijavu kretanja i veterinarski zdravstveni certifikat, osim ako se radi o kretanju iz stava 1.
3. U slučaju navedenom u stavu 2. registracija kretanja životinja će se vršiti u skladu sa odredbama utvrđenim ovim pravilnikom i to od strane vlasnika ili držaoca imanja sa koga životinja polazi i na koje odlazi za svaku životinju koja je prodana, čak i ukoliko se životinja otprema u klaonicu; pomenuti vlasnici i držaoci su dužni da u svoje stočne registre ili u registar klaonica upišu kretanje životinja bez napomene da je životinja prošla kroz stočnu pijacu.
4. Do 31. decembra 2007.:
  - a) obim urađenog monitoringa iz člana 18. stava 2., ne može biti niži od 50% godišnje;
  - b) mjere navedene u članu 13. st. 8. i 9., i u članu 19. stav 2., ne mogu se primjenjivati kada životinja posjeduje veterinarski zdravstveni certifikat precizirajući sve podatke o životinji i imanju sa kojeg dolazi.

Član 22.
Aneksi

Sastavni dio ovog pravilnika su i aneksi (1, 2, 3, 4, 5, A, A1, B, C, C1, D, E, F, G, H, H1 i H2) i isti će biti objavljeni zajedno sa Pravilnikom.

Član 23.
Prekršaji

1. Ukoliko bilo koja osoba, uključujući i službenike i ostalo osoblje veterinarskih ureda/veterinarskih službi, ne bude ispunjavala svoje odgovornosti u skladu s ovim pravilnikom smatrat će se da je učinila prekršaj i prema njoj će se primijeniti sankcije u skladu sa državnim, entitetskim i zakonima Brčko Distrikta, i tokom prijelaznog perioda implementacije AIMCS-a navedenog u članu 21.

2. Svaka osoba će biti kažnjena ukoliko:

- a) da pogrešnu izjavu;
- b) koristi bilo koji obrazac i dokumentaciju koja nije u skladu sa ovim pravilnikom;
- c) dozvoli kretanje životinje koje nije u skladu sa ovim pravilnikom;
- d) ne dostavi podatke ili dokumentaciju o životinjama;
- e) ne vodi i ne ažurira registre utvrđene ovim pravilnikom;
- f) ne zatraži intervenciju veterinarskog ureda kada je to neophodno;
- g) zakolje životinju na način koji nije u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

3. Uz prekršaje iz stava 1. veterinarski ured i mjesto granične inspekcije kaznit će se ukoliko:

- a) se ne pridržavaju ili dopuste kršenje odredbi utvrđenih ovim pravilnikom;
- b) ne interveniraju kada se to od njih zatraži.

4. Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta će izreći novčanu kaznu za prekršaj iz st. 2. i 3. koja ne može biti manja od 300 KM ni veća od 3.000 KM.

Član 24.
Stupanje na snagu

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.

VM broj 142/03
20. maja 2003. godine
Sarajevo